روزنامه صبح ایران
وطن امروز
VATANEMROOZ.IR

سه‌شنبه | اول شهریور ۱۴۰۱ | ۲۵ محرم ۱۴۴۴ | ۲۳ آگوست ۲۰۲۲ | سال چهاردهم | شماره ۳۵۶۱ | ۸ صفحه | ۳۰۰۰ تومان

| ۱۱۸۳ سال و ۳۱۱ روز گذشت |

شهادت مظلومانه یادگار عاشورا حضرت علی‌بن‌الحسین امام سجاد علیه‌السلام را تسلیت می‌گوییم

پس از کویت، امارات هم سفیرش را به ایران می‌فرستد

دست از پا درازتر

صفحه ۲

پلیس پاکستان قصد داشت عمران خان را به دلایل تروریستی بازداشت کند که با مقاومت هواداران وی بازماند

پاپوش آمریکایی علیه خان

صفحه ۷

«وطن‌امروز» کارنامه اقتصادی یک‌ساله دولت سیزدهم را بررسی کرد

جهاد زیربنایی پس از آواربرداری

کاهش رشد نقدینگی، کاهش رشد پایه پولی و اصلاح ارز ترجیحی از جمله اقدامات ساختاری دولت برای ترمیم اقتصاد کشور در یک سال اخیر بوده است

بلاتکلیفی بازار خودرو و عدم شفافیت کامل تسهیلات بانکی نیز از نقاط ضعف دولت سیزدهم ظرف یک سال گذشته بوده است

صفحه ۵

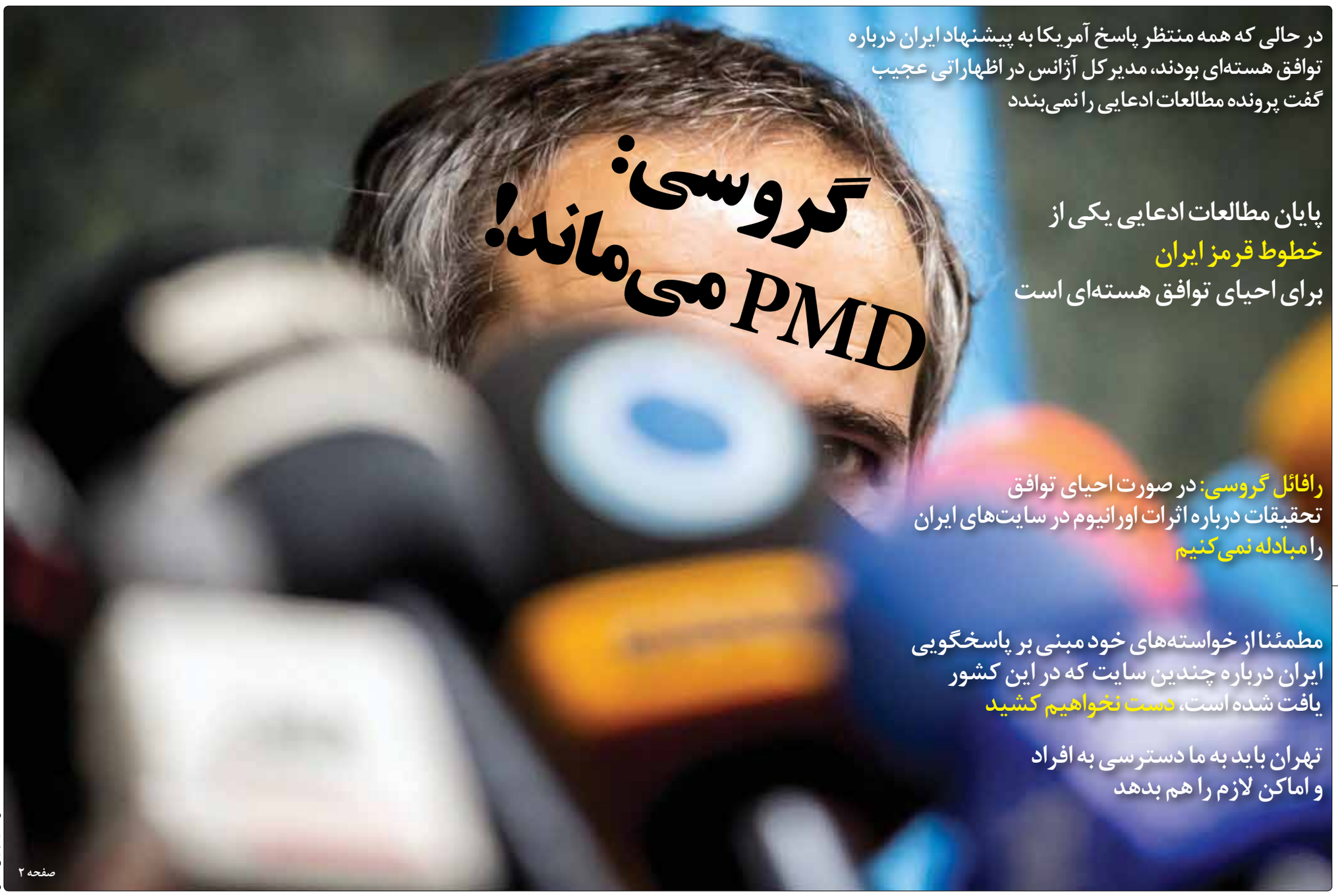

در حالی که همه منتظر پاسخ آمریکا به پیشنهاد ایران درباره توافق هسته‌ای بودند، مدیر کل آژانس در اظهاراتی عجیب گفت پرونده مطالعات ادعایی را نمی‌بندد

گروسی: PMD می‌ماند!

پایان مطالعات ادعایی یکی از خطوط قرمز ایران برای احیای توافق هسته‌ای است

رافائل گروسی: در صورت احیای توافق تحقیقات درباره اثرات اورانیوم در سایت‌های ایران را مبادله نمی‌کنیم

مطمئنا از خواسته‌های خود مبنی بر پاسخگویی ایران درباره چندین سایت که در این کشور یافت شده است، دست نخواهیم کشید

تهران باید به ما دسترسی به افراد و اماکن لازم را هم بدهد

صفحه ۲

عکس: حمید وکیلی فارس

تیترهای امروز

آغاز بهره‌برداری آزمایشی ابرپروژه غدیر

خوزستان سیراب می‌شود

صفحه ۴

روسیه: ترور «داریا دوگین» توسط سرویس‌های مخفی اوکراین سازماندهی و انجام شده است

موساد مربی جوخه ترور نازی

صفحه ۷

با اعلام توقف ۳ روزه عرضه گاز به اروپا توسط روسیه، ارزش یورو به پایین‌ترین میزان در ۲۰ سال اخیر رسید

یورو بازنده مطلق جنگ اوکراین

■ رئیس بانک مرکزی آلمان: در صورت عمیق‌تر شدن بحران انرژی، احتمالا در زمستان دچار رکود خواهیم شد

صفحه ۳

کاهش قیمت برنج ایرانی همزمان با شروع برداشت در شمال کشور

بذر کاهش قیمت در بازار برنج

■ برنج باکیفیت ایرانی کیلویی ۷۰ تا ۹۰ هزار تومان

صفحه ۳

نگاه

ایران مرکز ثقل ژئوپلیتیک انرژی دنیا

دکتر محمدرضا جوفار*: در شرایط کنونی و حداقل تا ۲ دهه آینده، موتور محرکه اقتصاد از نفت خواهد بود. نفت و فرآورده‌های نفتی، امروز بیش از ۶۵ درصد احتیاجات انرژی دنیا را تامین می‌کنند. به همین دلیل است که قدرت‌های بزرگ جهانی با بهره‌گیری از ابزارهای مختلف، تلاش دارند ذخایر انرژی‌های فسیلی و سازوکار مبادله آن را در بازارهای جهانی تحت کنترل خود درآورند یا حداقل بر آن تاثیر بگذارند. امنیت انرژی یکی از مباحث راهبردی در سیاست جهانی است که همه کشورها به آن توجه ویژه دارند. ایران در کانون منطقه‌ای با عنوان «بیضی استراتژیک انرژی» قرار گرفته که در تولید و انتقال نفت و گاز جهان نقشی حیاتی دارد به گونه‌ای که از نظر کارکرد بسان قلب جهان (هارتلند) عمل می‌کند و با همین اعتبار، دارای نقش ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک است. دیدگاه بیضی استراتژیک انرژی از دکتر جفری کمپ، استاد دانشگاه و مدیربرنامه‌های استراتژیک منطقه‌ای در مرکز منافع ملی ایالات متحده نیز در راستای تسلط بر منابع انرژی جهان بوده است. این نظریه در ادبیات ژئوپلیتیک و جغرافیای سیاسی جایگاه ویژه‌ای دارد. این اصطلاح ناظر بر کشف ذخایر فسیلی در حوزه خزر بوده که طبق نظر برخی کارشناسان با اهداف سیاسی- امنیتی انجام شده است و برخی نیز آن را یکی از اهداف پنهان ایالات متحده از طرح خاورمیانه بزرگ برای دسترسی به ذخایر منطقه در نظر می‌گیرند. این نظریه معطوف به ذخایر انرژی دنیا و کشورهای حاشیه خلیج‌فارس و دریای خزر است. در این نظریه بیان می‌شود که منطقه خزر و خلیج‌فارس، منطقه‌ای بیضی‌شکل است که بیش از ۷۰ درصد انرژی دنیا در آن واقع شده است و پل ارتباطی این مناطق، کشور ایران است. لذا ایران می‌تواند نقش بسزایی در امنیت و قیمت انرژی و همچنین عرضه و تقاضای آن ایفا کند. کشور ایران به لحاظ ژئوپلیتیک و ژئواکونومیک بین ۲ منطقه سرشار از انرژی گاز و نفت واقع شده است. وسعت، جمعیت، عمق استراتژیک، موقعیت دریایی و گذرگاهی ایران و تسلط بر سواحل خلیج‌فارس و تنگه استراتژیک هرمز موجب شده ایران بالاترین و تاثیرگذارترین نقش را در این حوزه داشته باشد.

ادامه در صفحه ۶

مدیر پژوهشکده کلام اهل بیت(ع) در گفت‌وگو با «وطن‌امروز»:

آثار علامه حکیمی برای فهم عمومی باید بازنویسی شود

گروه سیاسی: مدیر پژوهشکده کلام اهل‌بیت(ع) دارالحدیث با بیان اینکه علامه محمدرضا حکیمی یکی از شخصیت‌های بزرگ تاریخ معاصر ما است که بخوبی علوم حوزوی را دریافته بود، گفت: با این حال ایشان شخصیتی است که به حوزه اکتفا نکرد و به بیرون حوزه و آفاق آن سر زد و از بیرون حوزه هم آورده‌های بسیاری را به معلومات و نظام فکری خود افزود اما با وجود این، این دو منبع، علامه حکیمی را به التقاط نکشاند.

حجت‌الاسلام محمدتقی سبحانی به مناسبت نخستین سالگرد درگذشت علامه محمدرضا حکیمی در گفت‌وگو با «وطن‌امروز» گفت: اندیشه شخصیت‌های بزرگ و سرگذشت‌ساز را از ۲ بعد می‌توان نگاه کرد؛ نخست اندوخته و داشته‌های آنهاست، چیزی که در آثارشان پراکنده و ارائه داده‌اند و بخش دوم توجه به افق‌هایی که داشته و الگوهایی که ارائه دادند و برای تفکر راه‌هایی که باز کرده‌اند. مرحوم علامه حکیمی را می‌توان از این دو بعد مورد مطالعه قرار داد؛ هم پیشینه علمی و هم فرآورده‌های فکری ایشان و هم آن چیزهایی که برای امروز و فردای ما به لحاظ تولیدات علمی و اندوخته‌های علمی ایجاد کرده‌اند. علامه حکیمی شخصیتی است که از بستر اندیشه‌های معرفتی حوزه علمیه برخاست و دانش‌های گوناگون حوزه علمیه را نزد بزرگان مباحث فقهی و اصولی آموخت. وی ادامه داد: علامه حکیمی یکی از شخصیت‌های بزرگ تاریخ معاصر ما است که بخوبی علوم حوزوی را دریافته بود و از آن طرف شخصیتی بود که به حوزه اکتفا نکرد و به بیرون حوزه و آفاق آن سر زد و از بیرون حوزه هم آورده‌های بسیاری را به معلومات و نظام فکری خود افزود اما با وجود این، این دو منبع، علامه حکیمی را به التقاط نکشاند، بلکه ایشان همچنان بر سر بودن مفهوم‌های دینی پایدار ماند و تا پایان عمر خود بر این ماند که اندیشه‌های خود را تکامل دهد.

مدیر پژوهشکده کلام اهل‌بیت(ع) با اشاره به اینکه تفکر علامه حکیمی را می‌توان در تراز شخصیت‌های برتر علمی جهان گذاشت، ادامه داد: تأثیر او بر محیط‌های دانشگاهی و بین فرهنگیان و حوزویان را می‌توان دید و می‌توان گفت آثار او به رغم گذشت چندین سال، تأثیرات زیادی بر جامعه دارد. در این بخش ما باید به جد این میراث را گرامی بداریم و در نشر و معرفی آن تلاش کنیم اما به گمانم در یک سال گذشته کوتاهی شده است. کار زیادی در تبیین اندیشه او انجام نداده‌ایم البته خود علامه حکیمی از خودنمایی و بروز اجتماعی خودداری می‌کرد اما آنچه مهم است معرفت‌ها و اندیشه‌هایی است که در طول عمرش با آنها زیست و از دریچه رفتار خودش و ملکات و رفتار خودش آنها را بروز داد و در قالب یک عالم عامل این حضور را اثبات کرد. در این بخش هم باید کارهای بزرگ متنوعی شود که امیدوارم از همین سالگرد نکوداشت ایشان این کارها ترتیب اثر داده شود.

استاد حوزه و دانشگاه درباره آثار علامه حکیمی اظهار داشت: آثار علامه حکیمی را می‌توان به ۲ دسته تقسیم کرد؛ آثاری که ترکیب موضوعی از آغاز پیش‌بینی و در طول تألیف رعایت شده، مثلا در کتاب الحیات یک کتاب پیش‌بینی شده است ولی به نظر می‌رسد اقشار گوناگون با آن آشنا نیستند و چون می‌تواند برای سنین متفاوت آموزنده باشد، به نظرم باید بازنویسی شده و معرفی با جهت‌گیری‌های خاص برای مخاطبان خاص از کتاب الحیات انجام شود. بویژه در حوزه زبان‌های غیرفارسی این کتاب باید در سطح وسیع‌تر انتشار پیدا کند و همچنین معرفی‌های چندگانه باید اتفاق بیفتد. متأسفانه حتی در زبان عربی که زبان اصلی این اثر است هم مهجور واقع شده و نویسنده این کتاب مورد معرفی قرار نگرفته است.

اما بخش دوم صحبت من و آن نگاهی که باید به تجربه‌های علامه حکیمی داشت، بیشتر و عمیق‌تر نیاز به تفکر دارد و مجموعه‌های علمی و تخصصی بیشتری باید روی آن کار کنند.

■ **حکیمی با زبان مخاطب به دنبال حل مساله بود**

سبحانی با بیان اینکه علامه حکیمی مثل هر اندیشمند تحول‌خواه، یک عالم گوشه‌نشین نبود که فقط در گوشه‌ای از دانشگاه یا حوزه بنشیند و یک حوزه خاص را نگاه کند، ادامه داد: او معتقد بود انسان باید با واقعیت‌ها شکل بگیرد، از این رو خود او تلاش داشت دقیق‌ترین دانش‌ها را با زبان مخاطب برای حل مساله‌ها به کار گیرد. وی افزود: چنین آثاری طبیعتا در آثار و اندیشه‌های او ممکن بود آنها را محصور کند و ممکن بود باعث چالش شود و آن اثر را از پویایی بیندازد. در این بخش کسانی که با اندیشه‌های استاد آشنا هستند، باید آن اثرها را در چند بخش بازنمایی و بازنویسی کنند. بخش اول روش‌شناسی استاد بود که این روش‌شناسی باید ما را در مساله‌ها کمک کند یا افق‌هایی را در معرفت دینی بگشاید. در بخش مساله تفکیک او معتقد به فلسفه نوینی بود و نگاهش به تجربه انسان‌ها و بنیادهای معرفت دینی تازگی‌های فراوانی داشت، اینها می‌تواند یکی از آن محورهایی باشد که در آن بخش‌ها به کار می‌آید. سبحانی ادامه داد: یک لایه دیگر هم این است که کسانی بیایند و اندیشه‌هایی را که در گستره زمان پخش شده است و در گوشه‌هایی از آثار علامه وجود دارد، به صورت موضوعی گردآوری کنند. به عنوان نمونه بخش‌های امامت در آثار متفاوت ایشان در سال‌های ابتدایی تا سال‌های اخیر به صورت متنوع و متعدد نگاشته شده است که نیازمند این گردآوری است و این مورد امامت باید به صورت خاصی بازخوانی و بازنویسی شود یا بحث‌هایی که ایشان درباره فلسفه دارد یا مباحثی که درباره اخلاق و عقلانیت بررسی و جایگاه وحی را تبیین می‌کند، اینها از دغدغه‌های اصلی مرحوم علامه بود. وی ادامه داد: هر کدام از اینها می‌تواند برای محققان جوان مؤثر باشد که می‌توانند آنها را بازخوانی کنند. به تعبیر دیگر ما هم می‌توانیم از تفکرات استاد و داده‌های استاد استفاده کنیم و هم می‌توانیم تجربه‌ها و احیای راه‌هایی که خود نتوانست عمیقا آنها را به ما معرفی کند، در این بازخوانی‌ها شناسایی کنیم و برای زندگی امروز و فردای خود سرمشق قرار دهیم.

■ **سامانه‌ای برای تربیت دانشمند و شاگرد اختصاص داده نشد**

استاد حوزه و دانشگاه با اشاره به فعال و پویا نگه داشتن دغدغه‌های اندیشه‌ای علامه حکیمی گفت: استاد به رغم تلاش‌های فردی یا گروهی که در تولید پاره‌ای از این کتاب‌ها و اندیشه‌ها داشتند اما متأسفانه سامانه‌ای برای تربیت دانشمندان و آموختن آموزه‌ها اختصاص داده نشد. واقعیت آن است که شاگردانی که به ابعاد گوناگون شخصیت استاد واقف باشند و تربیت یافته این آموزش و آموخته‌های علمی باشند، کمتر وجود دارند به خصوص اینکه به دلیل وسعت نگاه ایشان به جنبه‌های گوناگون و تلاش‌های ایشان افراد هر کدام با سلیقه‌های خودشان و با دغدغه‌های خودشان سراغ آثار مرحوم حکیمی آمدند. بعضی‌ها آثار اجتماعی‌شان را، بعضی‌ها آثار فرهنگی و ادبیات را و برخی نظرهای فکری و نظری ایشان را پذیرفتند. به هر حال ما باید اعتراف کنیم که این نقص و کمبود در مدرسه فکری علامه حکیمی بود و شاگردانی از اندیشه‌های ایشان برنیامدند و البته هر کسی از دریچه دیده خودش بهره‌برداری کرد. سبحانی ادامه داد: مهم‌ترین کار این است که وارثان این مکتب تلاش کنند نسلی از محققان و فراگیران معارف دینی از اساتیدی که این درس‌ها را فرا گرفته‌اند، این علوم را بیاموزند. کسانی را داشته باشیم که مسلط باشند و این علوم و تفکرات ایشان نخستین نکته‌ای است که باید هر چه زودتر پرورش پیدا کرده و گسترده شود و کار سازمانی برای امتداد اندیشه‌های ایشان شود. علامه از حضور و بروز در صحنه‌های اجتماعی خودداری می‌کرد اما واقعیت این است که اگر اندیشه رسانه‌ای نشود و در بازار فکر و معرفت نیاید، مورد توجه قرار نمی‌گیرد. باید دید چگونه می‌توان به صورت شایسته و در اندازه فکر ایشان کارهای رسانه‌ای کرد. وی با اشاره به نرم‌افزار کتاب‌های علامه حکیمی گفت: به گمانم امروز برای رسانه‌ای‌سازی نیاز به ابزار و وسایل دیگری است و باید بیشتر اندیشه‌های ایشان را تحلیل و تجزیه کرد. نکته دیگری که به ما در توسعه این اندیشه می‌تواند کمک کند، بازخوانی این اندیشه‌ها در قالب مجموعه‌های آسان، خوش‌قلم و پرمایه است. آثار ایشان در شکل و در قالب‌های مختلف در آمده که امروز گاهی دستیابی به یک فکر مهم از ایشان نیاز به تفقه و جست‌وجوی بسیار دارد. پیشنهاد من این است که مجموعه‌ای آشنا به تفکر علامه حکیمی شکل بگیرد که از میان آثار ایشان موضوعاتی را انتخاب کنند و برای هر کدام به صورت مستند و دقیق و با زبانی دیگر و با نگاهی به مخاطب امروزی مجموعه‌هایی از اندیشه‌های ایشان را منتشر کنند. یا می‌توان به اندیشه‌های ایشان در فراسوی محتوایی که ایشان عرضه کرده است و بر اساس همان روش‌شناسی پرداخت.

لازم به ذکر است روز گذشته آیین نکوداشت نخستین سالگرد درگذشت علامه محمدرضا حکیمی با حضور تولیت آستان قدس رضوی، نماینده ولی فقیه در موسسه اطلاعات، آیت‌الله سیدجعفر سیدان و جمعی از شاگردان این اندیشمند دینی در حرم مطهر امام رضا(ع) برگزار شد.

در شبکه‌های اجتماعی

@vatanemrooz